

Yttrande avseende remiss KN2023/02708: förslag till förordning om netto-nollindustrin – Net Zero Industry Act

Inledning

Adda AB (Adda), inklusive dotterbolagen Adda Inköpscentral, Adda AffärsConcept och Adda Kompetens, stödjer kommuner och regioner samt statliga myndigheter med strategisk försörjning av varor, tjänster och kompetens genom att erbjuda bl.a. ramavtal, dynamiska inköpssystem, konsultstöd, juridisk rådgivning och utbildningar. Adda ägs av SKR (98 %) och 256 kommuner (2 %).

Adda instämmer i allt väsentligt i SKRs remissyttrande SKR2023/00540 och Upphandlingsmyndighetens yttrande UHM-2023-0046.

Förslaget till förordning om netto noll-industrin innehåller åtgärder för att stödja och stimulera innovation och utveckling för hållbar teknologi som främjar netto noll-industrin och för att säkerställa EUs tillgång till en säker och hållbar försörjning av netto noll-teknik som behövs för att säkerställa motståndskraften i EUs energisystem.

Adda ser positivt på att EU har åtagit sig att påskynda arbetet med att minska koldioxidutsläppen och utvecklingen av förnybara energikällor för att uppnå klimatneutralitet eller netto noll-utsläpp.

Adda instämmer även i att offentlig upphandling på olika sätt kan användas som ett strategiskt verktyg för att åstadkomma förändringar i en riktning som främjar innovativa lösningar, motståndskraftig försörjningstrygghet och ett hållbart samhälle.

Adda vill genom sitt remissvar yttra sig utifrån de delar av förslaget som avser upphandlingsområdet genom artikel 19, som reglerar hur hållbarhet och motståndskraft ska hanteras i offentliga upphandlingar.

Fastställd tilldelningsgrund och reglerad viktning

Förslaget innebär att upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter ska basera tilldelningen av kontrakt, för i bilagan till förslaget angiven netto noll-teknik, i ett offentligt upphandlingsförfarande på en fastställd tilldelningsgrund.

Tilldelningsgrunden ska enligt förslaget vara det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet, med utgångspunkt i kriterierna för hållbarhet och bidrag till motståndskraft. Kriterierna för hållbarhet och motståndskraft har vidare utvecklats i fyra kumulativa kriterier. Förslaget innebär även ett bestämt intervall för viktning på 15–30 procent för specificerade hållbarhetskriterier och anbudets bidrag till motståndskraft.

Adda avstyrker de föreslagna kraven på upphandlade myndigheter och enheter för hur tilldelning ska göras.

Tilldelningskriterier väljs av den upphandlande myndigheten eller enheten och ska ha anknytning till det som anskaffas och säkerställa en effektiv konkurrens. Utifrån befintligt

regelverk finns det redan möjlighet för upphandlande myndigheter och enheter att beakta hänsyn till hållbarhet och andra faktorer som anses lämpliga i den enskilda upphandlingen utifrån den upphandlande myndighetens eller enhetens egna förutsättningar. De specificerade kriterierna i kombination med en reglerad viktning i förslaget är för detaljerade och begränsar upphandlande myndigheters och enheters handlingsfrihet.

Förslaget innebär en reglerad viktning med fokus på specifika kriterier som vid varje enskilt tillfälle inte nödvändigtvis är de lämpligaste. Förslaget tar inte hänsyn till exempelvis andra hållbarhetskriterier såsom ekonomiska, etiska och sociala hänsyn som också är en viktig del i att skapa försörjningstrygghet och ett hållbart samhälle.

Forskning¹ avseende den offentliga upphandlingens förutsättningar att vara ett verksamt miljöpolitiskt styrmedel visar på potentialen med miljöhänsyn i offentlig upphandling, men också på dess komplexitet. Det handlar inte enbart om att bedöma potentialen i styrning genom offentlig upphandling utifrån hur marknaden ser ut och det aktuella miljöproblemet, utan även om att ta hänsyn till de upphandlande myndigheternas och enheternas förutsättningar för att upphandla med hållbarhetshänsyn.

Att beakta ett anbuds bidrag till motståndskraft och minskat beroende av leverantörer utanför EU är en viktig aspekt i relation till att stärka försörjningstryggheten och beredskapen, men här behöver respektive medlemsstats upphandlande myndigheter och enheter kunna anpassa hänsyn till motståndskraft utifrån de nationella och enskilda förutsättningarna.

Risken är att detaljstyrningen motverkar stimulering av konkurrens och innovation på den aktuella marknaden om inte kriterierna kan utformas med flexibilitet.

Påförd proportionalitetsbedömning

Förslaget innebär även ett undantag som påför upphandlande myndigheter och enheter en proportionalitetsbedömning där en kostnadsskillnad under 10 % ska antas vara proportionerlig.

Adda avstyrker även denna del av förslaget.

Förslaget lyfter i sin helhet flera åtgärder för att påskynda arbetet med omställningen genom kortare tillståndsprocesser och kortare tidsgränser för att konsultera allmänheten. Att påföra en ökad komplexitet i tillämpningen av upphandlingsregelverket i relation till hållbarhetskriterierna skulle innebära en risk att det således får en motsatt effekt och sedermera bli en större omfattning överprövningar med längre upphandlingsprocesser som konsekvens.

Mot bakgrund av det som redogjorts för ovan är de regleringar som är föreslagna alltför ingripande i de enskilda upphandlande myndigheternas och enheternas möjligheter att anpassa och styra de offentliga upphandlingarna utifrån nationella, regionala och enskilda förutsättningar.

---

¹ Konkurrensverkets uppdragsforskningsrapport, Att upphandla med miljöhänsyn, 2022:5

Det föreslagna regelverket är därutöver svårt att tillämpa i praktiken och medför en ökad risk för tolkningssvårigheter med följderna att upphandlingsprocesserna blir långdragna.

Remissvaret har beslutats den 5 maj 2023 av Addas chefsjurist Åsa Edman efter handläggning av affärsrådgivare och jurist Ebba Bertilsdotter.